

Ontzorgingsprogramma
**Maatschappelijk
Vastgoed**

Verduurzaming van je gebouw

Een open deur.....

Remond Molenkamp

remond.molenkamp@overijssel.nl

en andere praktische voorbeelden en tips.

OVKK Heeten, 25 november 2022

Wie helpen we?

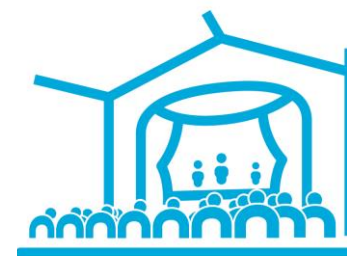
Gemeenten
< 50.000 inwoners

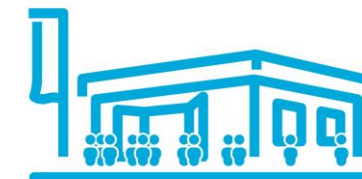
Onderwijs
PO < 15 gebouwen
VO < 10 gebouwen

Zorg
aanbieders
langdurige zorg
< 10 gebouwen

Cultuur
instellingen met
ANBI-status
< 10 gebouwen

Publieksfunctie
dorpshuis,
wijkcentrum
< 10 gebouwen

Berflo Es/Marnixhoes
Hengelo

Gemeente Zwartewaterland

Rode Kruis
Almelo

De Potkaamp
Borne

OBS Stedeke
Diepenheim

Haaksbergse Harmonie
Haaksbergen

Gemeente Dinkelland
en scholen

't Volbert
Enschede

Notter Zuna
Notter/Wierden

Het team

Mignon Sanchez
duurzaamheidscoach
Twente

Stan Fritschy
duurzaamheidscoach
West-Overijssel

Remond Molenkamp
projectfacilitator

Eke Schins-Derksen
projectfacilitator

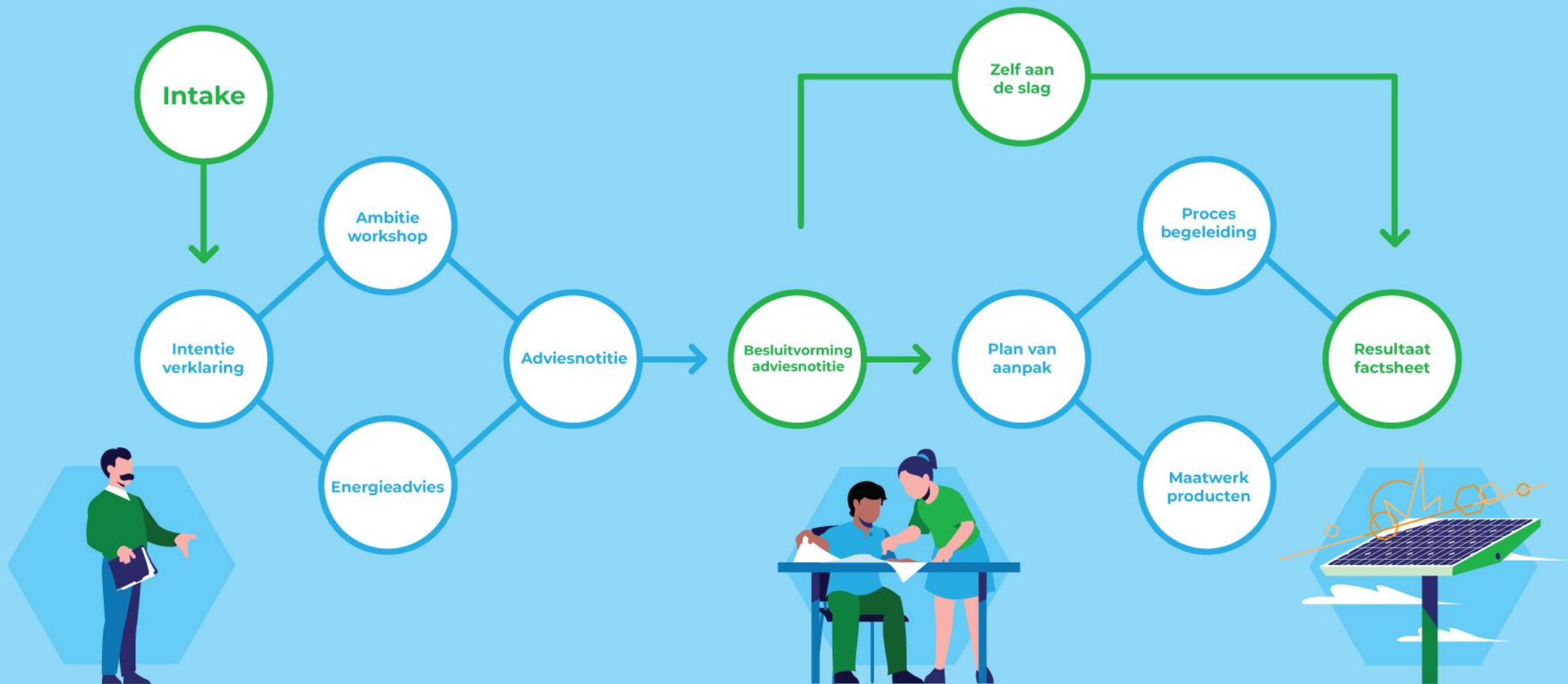

Marit Béguin
projectfacilitator

Fase 1: intake

Fase 2: verkenning

Fase 3: planvorming

Verduurzamen: wat, hoe en waarom?

- Klimaatakkoord
 - In 2030: uitstoot broeikasgassen -49% t.o.v. 1990
 - In 2050: aardgasvrije samenleving
- Trias Energetica
 - Vrij vertaald:
 - “Energie die je niet gebruikt hoeft je niet op te wekken”
 - “Energie die je wel gebruikt is duurzaam”

Energiescans 150 gebouwen

- Quick Wins
 - gedrag
 - organisatie
 - techniek
- Maatregelen

“Niet alleen maar zonnepanelen op je dak leggen”

Energie monitoring

Klimaatinstellingen

Geen vakantieperioden ingesteld

Vakantieperioden 2008

Klimaatinstellingen

LBK continu in bedrijf

CV in bedrijf 08:00 tot 22:00 uur

Klimaatinstellingen

tijdklok ventilatie loopt 2 uur achter

Positie thermostaat

Verbeter de warmteafgifte

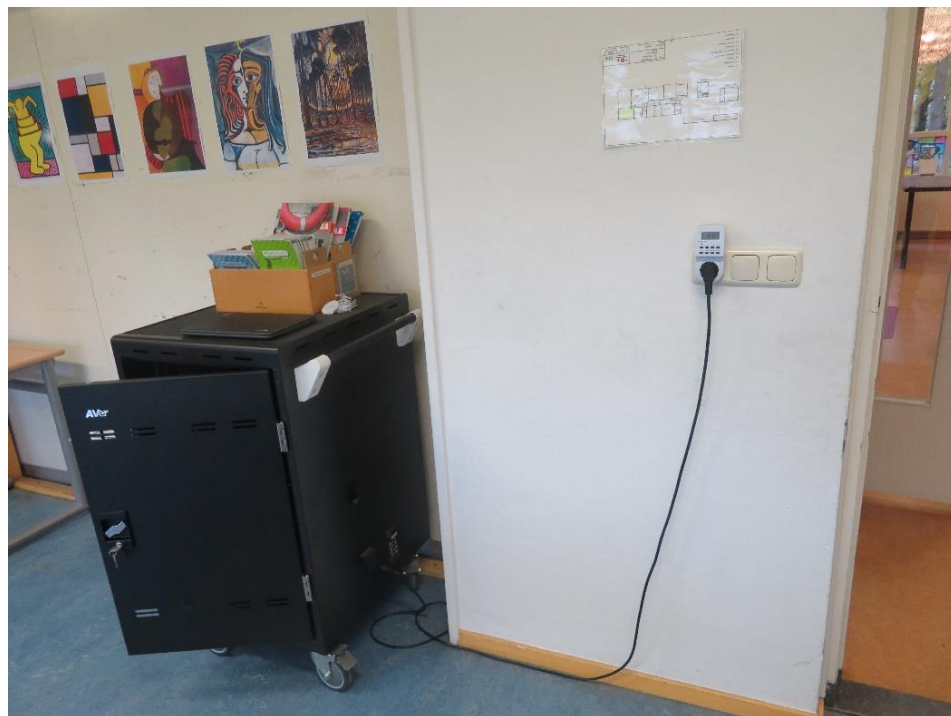

Mechanische ventilatie op tijdschakeling

Tijdschakeling

Gedrag

Verlichting en apparaten uitzetten

Verlichting uit

Sluipverbruik tegen gaan

Reinigen ventilatieroosters en filters

Vervuilde ventilatieroosters

Filters installatie op tijd vervangen

Isoleren leidingen en appendages

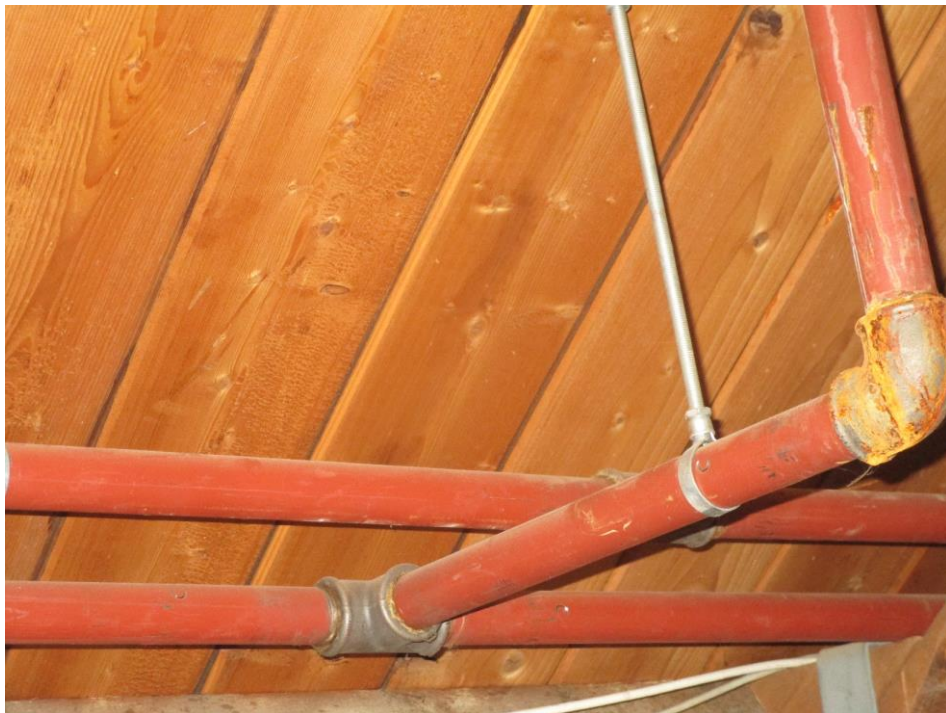

Isoleren leidingen en appendages

Isoleren leidingen

Ook op zolder.....

....en in de kruipruimte.

Isoleren borstweringen

Radiatorfolie

Zoldervloer vaak slecht geïsoleerd

Deel “vergeten”

enthousiaste elektriciens ?

Isoleren vloeren

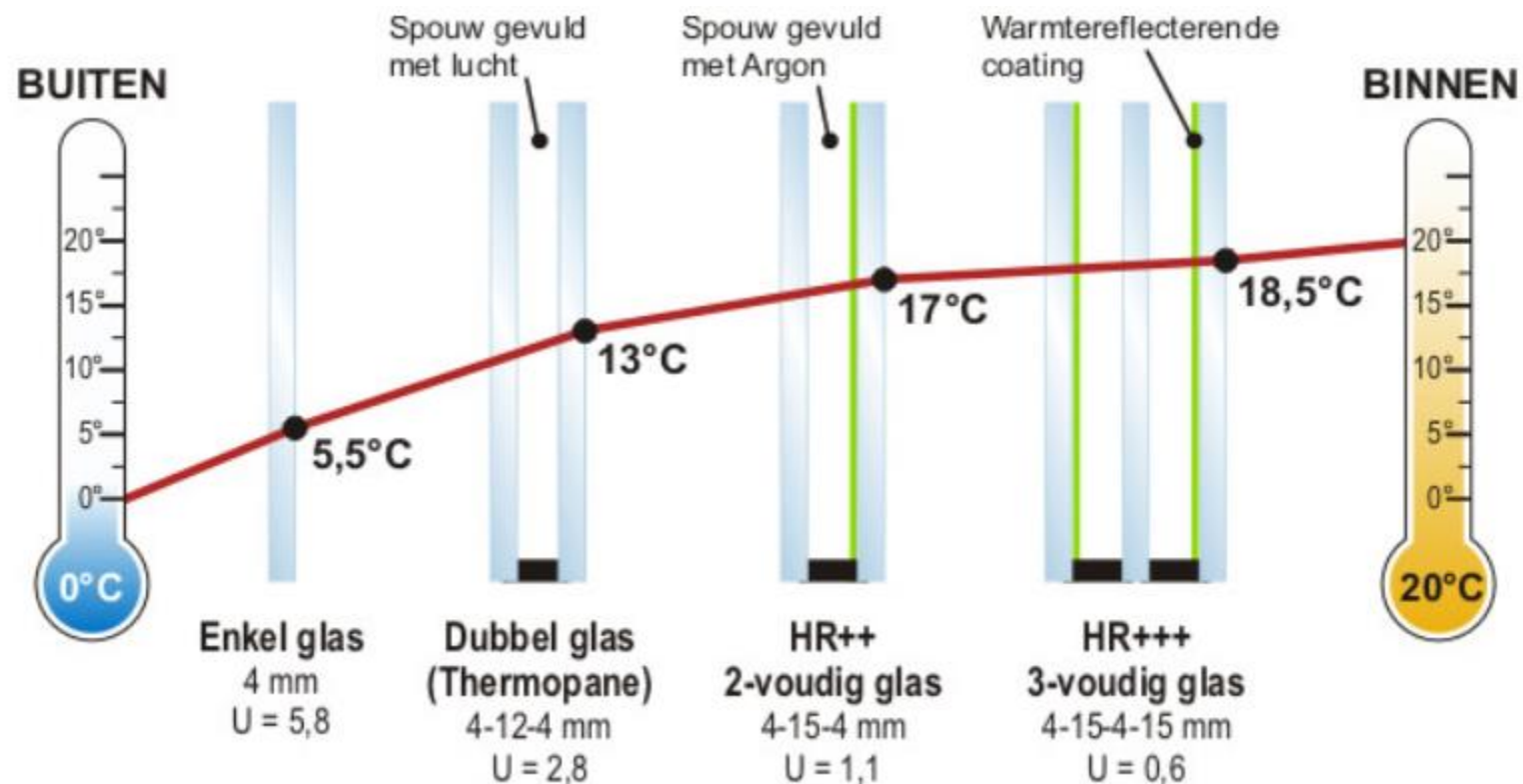

Isoleren dak

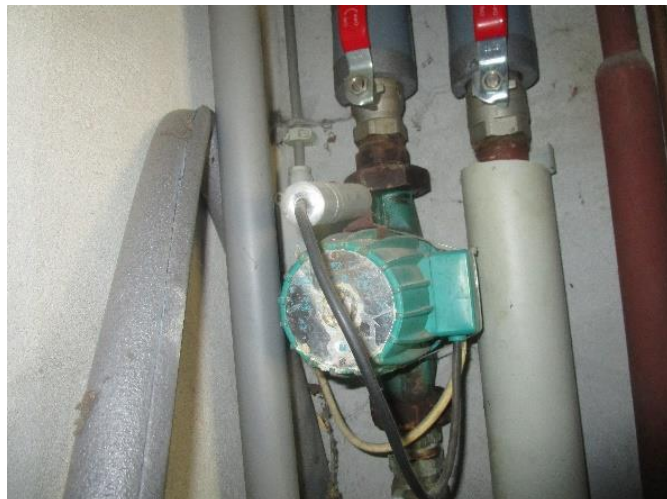

Isolerende beglazing

Energiezuinige CV-pompen

Waterzijdig inregelen

Verlichting LED en aanwezigheidsdetectie

Luchtbehandeling WTW

Zonnepanelen

Financiering

- Subsidies

- subsidie energiebesparende maatregelen (“geld-terug-actie”)
- subsidie sociale hypotheek Overijssel
- investeringssubsidie duurzame energie (ISDE)
- stimulering duurzame energieproductie (SDE++) 2023
- DUMAVA 2023

- Fiscale regelingen

- energie investeringsaftrek (EIA)
- milieu investeringsaftrek (MIA en VAMIL)

Financiering

- Externe financiering (leningen)
 - groenfinanciering via banken
 - Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
 - Stichting Maatschappelijk Financieren
 - crowdfunding
 - energiefondsen van gemeenten of provincie (EFO)
- Werkmethoden
 - TCO benadering (Total Costs of Ownership)
 - energie prestatie contracten (EPC) (vaak m.b.t. ESCO)
 - aanbestedingsvorm, b.v. resultaatgericht samenwerken (RGS)

Praktijkvoorbeeld Cerberus, Hengelo

- jongerencentrum huurt van gemeente
- oud pand, matig onderhoud, slecht warm te krijgen
- bestuur wil graag verduurzamen
- ambitieus
- contact gezocht met wethouder
- wens: zonnepanelen op het dak

CERBERUS
JONGERENCENTRUM

Praktijkvoorbeeld Cerberus, Hengelo

OMV:

- eerste verkennend gesprek
- advies o.a. gedrag, tochtgaten dicht, sleuven in omkasting radiatoren
- energiescan uitvoeren???
- contact met gemeente (juiste ambtenaren)
- tweede gesprek samen met gemeente
- er is al een maatwerkadvies
- afsprakenlijstje:
 - werken aan aantal maatregelen (quick wins, door Cerberus)
 - aantal maatregelen in MJOP opnemen (gemeente)
 - timmerlieden komen binnenkort langs (gemeente)
 - waterzijdig inregelen (gemeente)
 - financieringsmogelijkheden onderzoeken (OMV)

CERBERUS
JONGERENCENTRUM

Praktijkvoorbeeld Marnixhoes, Hengelo

- stichting is eigenaar
- oud pand, hoge energierekening, slecht binnenklimaat
- exploitatie komt onder druk
- plan gemaakt voor verduurzaming bestaand
- plan gemaakt voor nieuwbouw/uitbreiding
- wil voorbeeld zijn voor de buurt
- voorlichting aan buurtbewoners
- hoe krijgen we dat voor elkaar?

Praktijkvoorbeeld Marnixhoes, Hengelo

OMV:

- ambitieworkshop met bestuur gehouden
- voorstel projectaanpak opgesteld
- startbijeenkomst georganiseerd
- samenstelling projectteam begeleid
- procesbegeleiding projectteam
 - plannen concretiseren tot VO
 - financiering organiseren

